

Valinnanvapaus lääkinnällisessä kuntoutuksessa

HE 16/ 2018

Kirsi Korttila
Erityisasiantuntija
Päijät-Hämeen liitto

UUSI PH

Suoran valinnan palvelut sote-keskuksissa

1. [terveydenhuoltolaissa](#) tarkoitettu **terveysneuvonta** ja terveystarkastukset;
2. terveydenhuollon neuvonta ja ohjaus;
3. yleislääketieteen alaan kuuluva, terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama, vastaanotolla, kotikäynnillä tai etäyhteyden avulla toteutettava asiakkaan **oireiden, toimintakyvyn ja sairauksien tutkimus, toteaminen ja hoito**;
4. 3 kohdassa tarkoitettuihin palveluihin liittyvä [terveydenhuoltolaissa](#) tarkoitettu **kuntoutusneuvonta ja -ohjaus ja toiminta- ja työkyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointi**;
5. 1—4 kohdassa tarkoitettuihin palveluihin kuuluvat laboratorio- ja kuvantamispalvelut;
6. [terveydenhuoltolaissa](#) tarkoitettujen **todistusten antaminen** silloin kun ne liittyvät 1—5 kohdassa tarkoitettuihin palveluihin;

ThL 13 §:

Kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ehkäisyä tukevaa terveysneuvontaa. **Terveysneuvonta on sisällytettävä kaikkiin terveydenhuollon palveluihin.** Terveysneuvonnan ja terveystarkastusten on tuettava työ- ja toimintakykyä ja sairauksien ehkäisyä sekä edistettävä mielenterveyttä ja elämänhallintaa.

Thl 22 §:

Todistukset

Kunta on velvollinen huolehtimaan siitä, että sen asukas tai terveyskeskuksen potilas saa terveydentilaansa koskevan todistuksen tai lausunnon silloin, kun todistuksen tai lausunnon tarve perustuu lakiin, taikka on asukkaan tai potilaan hoidon, toimeentulon, opiskelun tai muun vastaavan syyn kannalta välttämätöntä.

ThL 29 § 2. mom:

Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluu:

1) kuntoutusneuvonta ja kuntoutusohjaus;

2) potilaan toiminta- ja työkyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointi;

3) kuntoutustutkimus, jonka avulla selvitetään potilaan kuntoutusmahdollisuuksia;

4) toimintakyvyn parantamiseen ja ylläpitämiseen tähtäävät terapiat sekä muut tarvittavat kuntoutumista edistävät toimenpiteet;

5) apuvälinepalvelut;

6) sopeutumisvalmennus;

7) 1–6 kohdassa tarkoitetuista tarpeellisista toimenpiteistä koostuvat kuntoutusjaksot laitos- tai avohoidossa.

Sote-valiokunnan mietintöluonnos 8.11.2018

- Sote-keskuksissa tarjottava konsultaatio- ja vastaanottopalveluja vähintään kahdelta seuraavista erikoisaloista:
 - Lastentaudit
 - Geriatria
 - Silmätaudit
 - **Fysiatria**
 - Psykiatria
 - Ortopedia
 - Sisätaudit
 - Reumatologia
 - Ihotaudit
 - Kardiologia
 - Endokrinologia

- Alustavasti PH:ssä geriatria, **fysiatria**, psykiatria (toukokuu 2018)

”Pakolliset” asiakassetelipalvelut

Maakunnan liikelaitoksen on tarjottava asiakkaalle asiakasseteli tuotantovastuulleen kuuluvien seuraavien tarkemmin määrittelemiensä muiden kuin suoran valinnan palvelujen saamiseksi:

1. sosiaalinen kuntoutus;
2. kotipalvelu;
3. kotihoito;
4. sosiaalihuoltolaissa, vammaispalvelulaissa ja kehitysvammalaissa tarkoitettut asumispalvelut;
5. vammaisten henkilöiden työtoiminta;
6. kotisairaanhoidot;
7. **terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitettuun lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyvät terveydenhuollon ammattihenkilön yksittäiset vastaanottokäynnit;**
8. suunhoidossa tarpeelliset hammasproteettiset hoidot.

ThL 29 § 2. mom: Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluu:

- 1) kuntoutusneuvonta ja kuntoutusohjaus;
- 2) potilaan toiminta- ja työkyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointi;
- 3) kuntoutustutkimus, jonka avulla selvitetään potilaan kuntoutusmahdollisuuksia;**
- 4) toimintakyvyn parantamiseen ja ylläpitämiseen tähtäävät terapiat sekä muut tarvittavat kuntoutumista edistävät toimenpiteet;**
- 5) apuvälinepalvelut;**
- 6) sopeutumisvalmennus;**
- 7) 1–6 kohdassa tarkoitetuista tarpeellisista toimenpiteistä koostuvat kuntoutusjaksot laitostai avohoidossa.

Asiakassetelin käytön rajaaminen/ laajentaminen

- Maakunta saa rajata asiakassetelin käyttöönoton laajuutta, jos se on välttämätöntä palvelukokonaisuuksien toimivuuden tai palvelujen kustannustehokkaan järjestämisen perusteella.
- Maakunnan liikelaitoksen on tarjottava asiakkaalle asiakasseteli tuotantovastuulleen kuuluvien muidenkin palvelujen saamiseksi, jos asiakkaalle ei voida antaa maakunnan liikelaitoksen palveluja [terveydenhuoltolain](#) mukaisessa määräajassa.

Thl 52 § 3. mom:

Hoidon tarpeen arvioinnin perusteella lääketieteellisesti, hammaslääketieteellisesti tai terveystieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito ja neuvonta on järjestettävä ja aloitettava hoidon edellyttämä kiireellisyys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu.

”Vapaaehtoiset” asiakassetelipalvelut

- perhetyö ja tukihenkilöiden tai -perheiden järjestäminen sekä muut sosiaalihuollon ennaltaehkäisevät palvelut,
 - omaishoitajan vapaan toteuttaminen,
 - vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen apu, päivätoiminta ja sopeutumisvalmennus,
 - terveydenhuoltolain mukaiset neuvolapalvelut,
 - polikliinisesti toteutettavat kirurgiset toimenpiteet ja kiireetön leikkaustoiminta,
 - **terveydenhuollon ammattihenkilön kiireettömät vastaanottokäynnit,**
 - asiakkaan hoitoon liittyvät lääketieteelliset tutkimukset,
 - hampaiden oikomishoito
 - sekä muut näihin verrattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.
-
- PH:ssä: omaishoitajien vapaan toteuttaminen (asumispalveluissa lakisääteinen vapaa), ikääntyneiden päivätoiminta, henkilökohtainen apu

Palvelutarpeen arviointi ja menettely asiakasseteliä annettaessa

- **Maakunnan liikelaitos** vastaa asiakassetelipalveluissa asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarpeen arvioinnista
- Jos asiakas kieltäytyy hänelle tarjotusta asiakassetelistä, **maakunnan liikelaitos** vastaa asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamisesta muulla tavoin.
- Jos asiakkaan edellytykset saada palvelu sekä asiakassetelillä että henkilökohtaisella budjetilla täyttyvät, asiakkaalla on oikeus valita, kumpaa hän käyttää.

Henkilökohtainen budjetti

- Maakunnan liikelaitoksen on tarjottava henkilökohtaista budjettia vanhuksille, vammaisille ja kehitysvammaisille henkilölle, jolla on todettu **jatkuvaa ja laaja-alaista avun tai tuen taikka hoidon ja huolenpidon tarvetta.**
- Maakunta voi päättää käyttää henkilökohtaista budjettia myös muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden palvelujen tuottamisessa.
- Henkilökohtaisella budjetilla maksetaan **muuta kuin suoran valinnan palveluihin kuuluvia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja.** Henkilökohtaisella budjetilla ei voi kuitenkaan saada palvelua maakunnan liikelaitoksen tuottamana.

UUSI PH

12.12.2013